

Sagunt-València-Cullera, banys residuals

El triangle de mar mort

La zona de la costa valenciana compresa entre els termes municipals de Sagunt i Cullera és una de les més contaminades de tota la costa mediterrània per residus industrials i urbans, amb 16 punts negres on banyar-se és un risc per la salut.

No fa molt de temps, el 1988, platges on avui mateix un cartell anuncia la prohibició de banyar-se a les seues aigües, com la d'El Saler, estaven senyalitzades amb la bandera blava de la CEE, símbol que representa el perfecte estat de les platges.

Actualment, un bon percentatge del total de quilòmetres de litoral valencià, des de Sagunt fins a Cullera, formen el *triangle negre*, les aigües del qual estan afectades de forma important per la contaminació produïda per l'abocament de residus industrials i urbans.

En les últimes setmanes, al començament de la temporada d'estiu, la negativa d'alguns ajuntaments a admetre la col·locació a les seues platges de cartells prohibint el bany, i les declaracions del conseller d'Indústria i Turisme, Andrés García Reche, el qual manifestava que "les platges valencianes són les millors de tota Europa", han tornat a posar d'actualitat el tema de la contaminació.

Aquest estiu a la franja marítima de la província de València existeixen 16 punts on banyar-se és totalment desaconsellable (la platja de Corinto a Sagunt; El Puig, Poble de Farnals, Alborraia; Les Arenes, Pinedo i El Saler, a València; El Perelló, Les Palmeretes i la platja del rei a Sueca, Dorado, a Cullera; Xeraco; Daimús; Miramar; Piles, i la platja de Les Deveses, a Oliva).

Segons Esperanza Garay, del departament de microbiologia de la Facultat de Ciències Biològiques de la Universitat de València, "hi ha dos tipus de contaminació; la bacteriològica i la química". Per una banda, la contaminació química està produïda bàsicament per residus industrials i agrícoles, la qual pot causar la mort de peixos i ànecs, però té menys influència sobre l'home, encara que, a la llarga, pot ser molt perjudicial sobre l'ecosistema per la sobreabundància de fosfats i nitrats.

Sobre la contaminació bacteriològica, Esperanza Garay va dir que "els gèrmens fecals, com els califormes, es moren al poc temps d'arribar al mar", per la qual cosa, va explicar, "el fet que sempre n'hi haja demostra que hi ha un constant abocament de residus". Garay va afirmar que "aquests gèrmens no solen ser patògens, però poden ser-ho si la flora fecal de la qual venen conté alguna altra bactèria, com per exemple la salmonella".

LES ALGUES ROGES

Un altre problema important de la zona litoral que forma el *triangle negre* va ser, l'any passat, la invasió d'unes algues roges, anomenades diatomees, en estat de descomposició, que poden produir erupcions cutànies.

Segons Rosa Miracle, catedràtica d'ecologia de la Facultat de Biologia a la Universitat de València, la descomposició de les algues roges va estar causada perquè van créixer massa, a causa de l'abocament de residus que tenen. En la seua composició, nitrats i fosfats. "Les algues creixen més", explica Rosa Miracle, "però més febles, i això fa que es trenquen i siguen arastrades fins la platja". Per a la doctora Miracle la solució seria que "en els casos que no hi ha depuradora, els emissaris submarins, que són els conductes que llancen els residus al mar, foren més llargs i arribaren fora de la plataforma continental per evitar que les corrents els porten altra vegada a la costa".

D'altra banda, l'Agència del Medi Ambient ha llogat, com a mesura immediata per evitar aquesta invasió d'algues roges, quatre vaixells del tipus Pelican i un altre del tipus ECO 2000, que fan un pressupost total de 40 milions de pessetes. Malgrat que l'objectiu d'aquests vaixells és, segons l'Agència, "recollir els pol·luents sòlids, líquids o oleinosos, i

també algues", el director de l'empresa propietària va declarar que "no s'han fet pensant només en les algues gelatinoses que l'any passat van afectar El Saler", sinó, va aclarir, "per tot tipus d'escombries flotants, a més d'algues sòlides".

La doctora Rosa Miracle, que ha estudiat a fons la contaminació de l'Albufera, va afirmar que "l'aigua que des de l'Albufera ix al mar està contaminada, perquè a l'Albufera desemboquen moltes sèquies amb residus provinents d'indústries i escorxadors, de tipus tant químic com bacteriològic, que, a més, estan estancades molt de temps".

Com a conseqüència, la zona del Perelló, on van a parar gran part de les aigües de l'Albufera, presenta un dels índexs més alts de contaminació dins del *triangle negre*, la qual cosa fa que la seua platja siga una de les 16 on està prohibit banyar-se.

CONTAMINACIÓ PER PESTICIDES

Un dels membres del Departament de Química Analítica de la Facultat de València que ha treballat en el camp de la contaminació del litoral per pesticides i metalls pesats, Agustín Pastor, opina que "les quantitats d'aquestes matèries són elevades però no signifiquen un gravíssim risc de contaminació ni superen els nivells mínims acceptats per la CEE", encara que, va explicar, "es va registrar un augment de pesticides a les desembocadures dels rius, i molt concretament del Xúquer". D'altra banda, Pastor va advertir que "els índexs actuals de contaminació ens permeten encara una capacitat de maniobra per a corregir-los però, si pugen més, es faran irreversibles" i, va explicar, "la contaminació que provoquen pesticides i metalls pesats s'allarga milers d'anys". Un altre desavantatge d'aquets residus és que resten efectivitat a les depuradores que, com a conseqüència, permeten l'eixida de més

productes contaminants del que és habitual.

Com a mesura de seguretat per evitar possibles malalties, l'Agència del Medi Ambient ha situat, en aquestes 16 platges de la província de València, com també en quatre platges de Castelló, uns cartells informatius que adverteixen de l'estat de l'aigua i del risc que representa per la salut banyar-se en eixes zones. La col·locació dels cartells, però, ha provocat la reacció d'alguns alcaldes que han negat totalment que les seues aigües superaren els nivells màxims acceptats per la CEE. És el cas de Sueca, on l'ajuntament nega totalment que la Platja del rei tinga contaminació, ja que segons afirma el seu tinent-alcalde, Miguel Benedito, "enguany han començat a funcionar uns col·lectors que porten tota l'aigua a una depuradora, de manera que s'han solucionat els problemes de contaminació", cosa que es demostra, segons Benedito, "amb les anàlisis fetes enguany pel Servei Valencià de Salut, que no mostren nivells de contaminació supe-

riors als marcats per la CEE". Benedito, per altra banda, va manifestar que la zona del Perelló està més contaminada per desaigües incontrolats provinents de València.

Altres alcaldes, com el d'Oliva, han criticat que puga haver una platja on el bany siga prohibit al costat d'altres tres que tinguen bandera blava. Les banderes blaves les dona la CEE basant-se en tres criteris bàsics: la qualitat de les aigües, les condicions d'equipament i serveis (tenint en compte neteja, vigilància i manteniment), i educació medi-ambiental, realitzada pels propis municipis i dirigida a la població, bàsicament joves i xiquets.

CONSEQUÈNCIES ECONÒMIQUES

A més de totes les conseqüències de tipus medi-ambiental que la contaminació comporta, l'empitjorament de les platges podria provocar una fuga del turisme que repercutiria greument sobre l'economia valenciana, ja que el sector turístic ha representat en els últims anys casi un 8%

del Producte Interior Brut (PIB) de la província de València. A més, com el Llibre Blanc del Turisme de la Comunitat Valenciana, editat per la Conselleria d'Indústria i Turisme indica, les activitats turístiques estan molt relacionades amb la resta de sectors, cosa que es veu clarament si s'observen els elevats nivells de renda generats als municipis amb especialització turística, sensiblement superiors als d'especialització industrial.

La recent creació de la Conselleria de Medi Ambient obri noves expectatives sobre un tema que fins ara ha estat compartit per diverses Conselleries, ja que mentre l'Agència del Medi Ambient estava integrada dins d'Administració Pública, la construcció de les depuradores era qüestió de la Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports. La majoria d'experts consultats coincideixen a afirmar que la solució seria coordinar tots els treballs relacionats amb el medi ambient des d'una mateixa institució.

Àlex Milian